

Onderzoeksrapport

Amsterdam
September 2010

Projectnummer
M6638

Auteurs
Irene Zondervan
Rogier Roering Warmolts

Financieel bewustzijn en zekerheid van de Nederlander

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

Achtergrond

In opdracht van AEGON, in naam van Claudia den Braber en Alexander Kuipers, heeft Motivaction International B.V. een onderzoek uitgevoerd naar de houding en het gedrag van Nederlanders ten aanzien van hun financiële toekomst.

Op Prinsjesdag 2010 organiseert AEGON een debat met als thema financieel bewustzijn en zekerheid. Aanleiding voor dit debat is de ontwikkeling dat de overheid zich meer en meer terugtrekt, regelgeving en bewegingsvrijheid beperkt en burgers meer zelfstandige keuzes moet maken als het gaat over hun financiële toekomst. Resultaten van dit onderzoek dienen ondermeer als input voor dit debat.

Achtergrond

**Doel- en
probleemstelling**

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

Onderzoeksdoelstelling en probleemstelling

- De onderzoeksdoelstelling is:

AEGON inzicht geven in houding en gedrag van Nederlanders ten aanzien van hun financiële toekomst.

- De hiervan afgeleide meervoudige probleemstelling luidt:
 - Welke beslissingen nemen Nederlanders nu wel of niet met betrekking tot hun eigen financiële toekomst?
 - Wat zijn de drivers van die beslissingen?
 - Wat is het vertrouwen van Nederlanders in hun financiële toekomst en waar maakt men zich zorgen om?
 - Waar heeft men nu behoefte aan als het gaat over financiële zekerheid?

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

Onderzoeksmethode en opzet

Methode

- Om antwoord te geven op de doelstelling en probleemstelling is een kwantitatief online onderzoek uitgevoerd.
- De vragenlijst bestaat uit 12 gesloten vragen en 1 open vraag. De open vraag is achteraf gecodeerd.
- De dataverzameling heeft plaatsgevonden in week 33 2010 via Computer Assisted Web Interviewing (CAWI). Daarbij ontvingen respondenten per e-mail een uitnodiging voor deelname aan het onderzoek met daarin een link naar de online vragenlijst.

Doelgroep

- De onderzoeksdoelgroep voor dit onderzoek zijn Nederlanders in de leeftijd van 18 tot en met 70 jaar.
- Respondenten zijn geworven uit het eigen panel van Motivaction (StemPunt.nu). Na afloop van het onderzoek is de steekproef *propensity* gewogen zodat de steekproef representatief is voor Nederlanders 18-70 jaar op de kenmerken; leeftijd, geslacht, opleiding en Nielsen-regio.
- In totaal zijn 521 respondenten ondervraagd.
- De totale steekproef is als volgt opgebouwd:
 - Geslacht: mannen n=259
vrouwen n=262
 - Leeftijd: 18-24jaar n=63
25-40jaar n=175
41-64jaar n=243
65-70jaar n=40

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

Samenvatting (1/4)

Gedrag

- Het inkomen van Nederlanders is als gevolg van de financiële crisis achteruitgegaan. Jongeren blijken hier in mindere mate last van te hebben dan ouderen.
- Nederlanders zijn zich meer bewust geworden van de eigen financiële situatie, zijn prijsbewuster geworden en overwegen meer alvorens tot aankoop over te gaan. Men geeft aan zich meer in de huidige en toekomstige financiële situatie te verdiepen. Dit geldt in grotere mate voor vrouwen dan voor mannen.
- Nederlanders hebben hun uitgavenpatroon aangepast aan de huidige financiële situatie. Dit geldt in sterkere mate voor ouderen dan voor jongeren. Men heeft de uitgaven aan dagelijkse boodschappen en luxe goederen teruggebracht. Echter, als men van mening is dat een luxe artikel in het huishouden aan vervanging toe is, laat men niet na dit daadwerkelijk te vervangen. In beperkte mate geeft men aan de aanschaf van een luxe artikel te hebben uitgesteld. Men verwacht het komend jaar minder luxe goederen aan te schaffen dan het afgelopen jaar.
- Met betrekking tot hun financiële toekomst verdiepen Nederlanders zich meer in de toekomstige financiële situatie. Zij zetten extra geld opzij, heroriënteren zich op het pakket aan langlopende financiële verzekeringen, en ze hebben, in beperkte mate, (extra) financiële voorzieningen getroffen voor de langere termijn.

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

Samenvatting (2/4)

Oorzaak gedrag

- Nederlanders zijn zich meer zorgen gaan maken over de eigen persoonlijke financiële situatie. Jongeren blijken zich minder zorgen te maken dan ouderen.
- De belangrijkste reden voor het terugbrengen en uitstellen van aankopen is de persoonlijke financiële situatie. Maar zeker niet de enige. De onzekerheid omtrent het nieuw te vormen kabinet, inclusief de aangekondigde bezuinigingen, blijken eveneens ten grondslag te liggen aan het uitstellen van aankopen. Ouderen en gepensioneerden zijn gevoeliger voor de politieke onzekerheid dan jongeren en middelbaren.

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

Samenvatting (3/4)

Vertrouwen

- Nederlanders hebben weinig vertrouwen in de financiële toekomst. Men heeft minder vertrouwen in de financiële toekomst dan een jaar geleden. Met name het vertrouwen in de landelijke politiek en de financiële dienstverleners is het afgelopen jaar afgenomen. Vrouwen en ouderen zijn pessimistischer dan mannen en jongeren.
- Men heeft nog het meeste vertrouwen in de eigen financiële situatie. Het vertrouwen in de financiële toekomst ligt een stuk lager als men kijkt naar de landelijke en wereldwijde economie. Het minste vertrouwen heeft men in de landelijke politiek en de financiële dienstverleners. De meerderheid van de Nederlanders geeft aan hier onvoldoende vertrouwen in te hebben.
- Het lijkt er overigens wel op dat de ontwikkelingen op economisch vlak, zowel op wereldniveau als op landelijk niveau, meer invloed hebben op het algemene totale vertrouwen in de financiële toekomst dan factoren op meso-niveau, zoals landelijke politiek en financiële dienstverleners. Het lage vertrouwen in deze partijen draagt echter wel in grote mate bij aan het lage algemene vertrouwen in de financiële toekomst.

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

Samenvatting (4/4)

Behoefte

- Het herstel van vertrouwen zal in eerste instantie moeten komen vanuit meer duidelijkheid omtrent de huidige kabinetsformatie. Nederlanders hebben behoefte aan duidelijkheid, en willen weten welke maatregelen het kabinet gaat nemen. Deze onzekerheid draagt bij aan een geringe mate van vertrouwen.
- Een grote rol voor het herstel van vertrouwen is ook weggelegd voor de financiële dienstverleners. De negatieve berichtgeving over deze sector, de kredietcrisis bij banken, de woekerpolisdiscussie en de berichtgeving over bonussen en topsalarissen, hebben het vertrouwen in deze sector, en daarmee in het algehele vertrouwen van Nederlanders in hun financiële toekomst, beschadigd. Men heeft behoefte aan transparantie en zekerheid vanuit de financiële sector.

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

Conclusies

Nederlanders hebben weinig vertrouwen in de financiële toekomst

- De oorzaak van dit lage vertrouwen komt primair door het gebrek aan vertrouwen in zowel de landelijke politiek als het gebrek aan vertrouwen in de financiële dienstverleningsector. Dit vertrouwen is het afgelopen jaar afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Vrouwen en ouderen zijn over het geheel genomen pessimistischer over de huidige en toekomstige financiële situatie dan mannen en jongeren.
- Nederlanders geven aan behoefte te hebben aan duidelijkheid, transparantie en zekerheid. Men wil duidelijkheid over welke maatregelen het kabinet gaat nemen en men verwacht van de financiële dienstverleners een transparant en eerlijk beleid.

Meer financiële bewustzijn

- De positieve kant aan de financiële onzekerheid is het toegenomen financiële bewustzijn van Nederlanders. Men is zich meer gaan verdiepen in de huidige en toekomstige persoonlijke financiële situatie. Dit geldt overigens in mindere mate voor jongeren en meer voor ouderen.
- Het gevolg van dit toegenomen financiële bewustzijn in gedrag is dat men aankopen van goederen meer is gaan afwegen op de noodzaak ervan. Ook is men zich meer gaan oriënteren op financiële producten en heeft men als gevolg hiervan daadwerkelijk actie ondernomen om voor zichzelf zekerheden in te bouwen.

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

Leeswijzer

- De onderzoeksresultaten zijn gerapporteerd op totaalniveau. Tevens is er gekeken naar verschillen tussen leeftijdscategorieën en geslacht. Indien er groepsspecifieke bevindingen zijn, dan wordt dat beschreven in de bijlage.
- De leeftijdsgroep 18-24 jaar zal in de tekst worden aangeduid met 'jongeren', 25-40 jaar met 'middelbaren', 41-65 jaar met 'ouderen' en de leeftijdsgroep 65-70 met gepensioneerden.
- Naast deze rapportage is er een tabellenbestand opgeleverd met uitsplitsingen naar geslacht, leeftijd, opleiding en inkomen.

Achtergrond

Resultaten

Bijlage

Resultaten

Achtergrond

Resultaten
Gedrag

Oorzaken gedrag
Vertrouwen
Behoeft

Bijlage

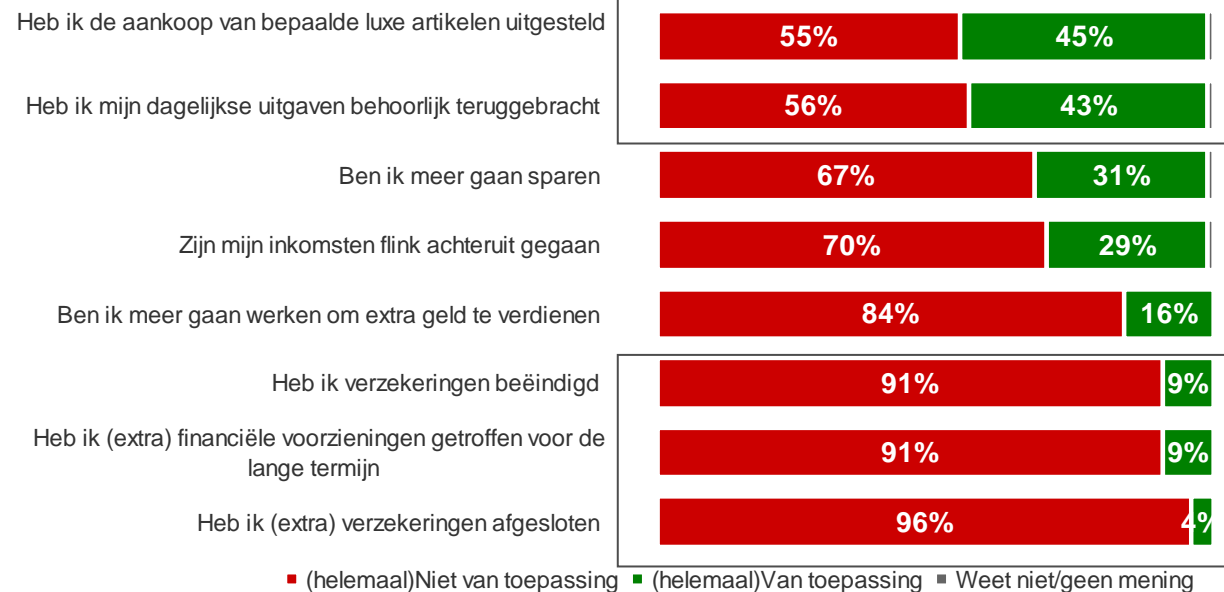

Bezuinigen op dagelijkse boodschappen en luxe goederen

- De helft van de Nederlanders zegt minder geld uit te geven aan dagelijkse boodschappen en luxe goederen als gevolg van de financiële crisis.
- Een op de tien Nederlanders heeft (extra) financiële voorzieningen getroffen.
- Ruim een kwart van de Nederlanders heeft minder inkomsten als gevolg van de crisis. Desondanks geeft eenderde aan meer te zijn gaan sparen.

Kunt u voor de onderstaande uitspraken aangeven in hoeverre deze op u van toepassing zijn? Als gevolg van de financiële crisis:

Basis: allen (n=521)

Significante verschillen tussen leeftijd en geslacht zijn te vinden in de bijlage op pagina 22.

Achtergrond

Resultaten
Gedrag

Oorzaken gedrag
Vertrouwen
Behoeft

Bijlage

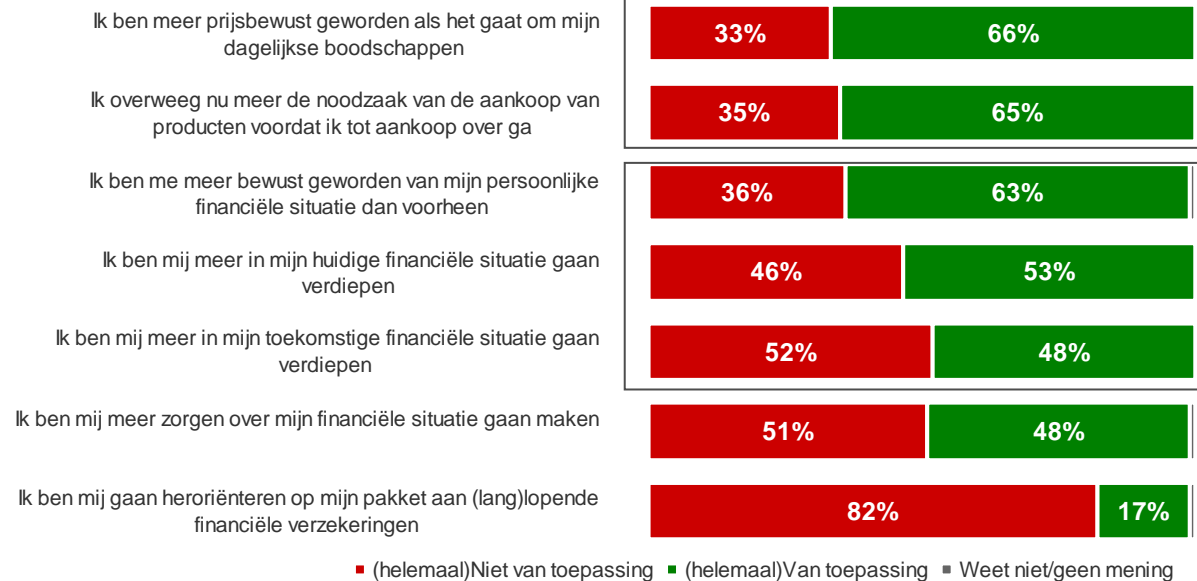

Meer bewustwording bij aankoop consumptiegoederen

- Tweederde van de Nederlanders geeft aan meer prijsbewust te zijn bij het doen van aankopen, en meer afwegingen te maken alvorens tot aankoop over te gaan.
- Meer bewustwording van de eigen financiële situatie leidt er bij de helft van de Nederlanders toe zich meer in de huidige en toekomstige financiële situatie te verdiepen.
- De helft van de Nederlanders maakt zich zorgen om de persoonlijke financiële situatie.

In hoeverre zijn onderstaande uitspraken op u van toepassing?

Basis: allen (n=521)

Significante verschillen tussen leeftijd en geslacht zijn te vinden in de bijlage op pagina 23.

Achtergrond

Resultaten
Gedrag

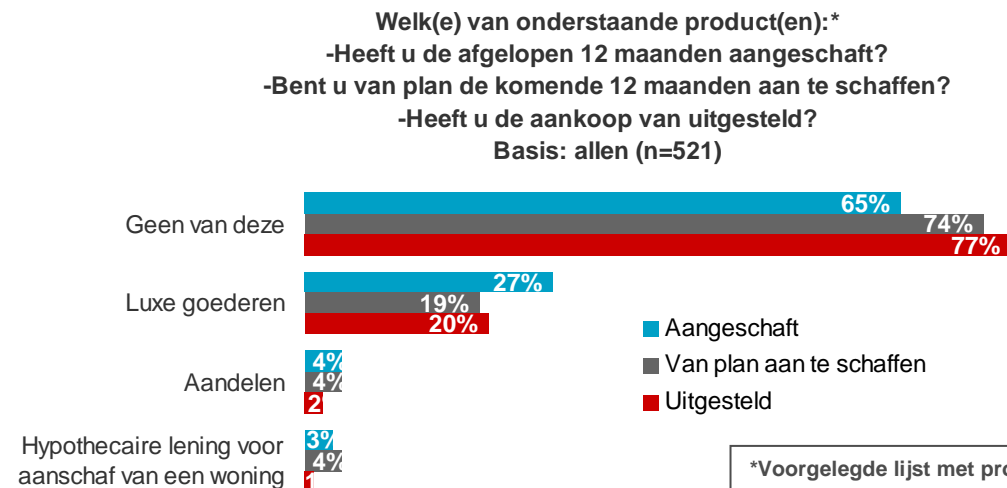
Oorzaken gedrag
Vertrouwen
Behoeft

Bijlage

Eén op de vijf heeft aankoop luxe goederen uitgesteld

- 20% van de Nederlanders geeft aan de aanschaf van bepaalde luxe goederen het afgelopen jaar te hebben uitgesteld.
- Een kwart van de Nederlanders heeft het afgelopen jaar wel luxe goederen aangeschaft. Voor het komend jaar verwachten echter minder Nederlanders (19%) luxe goederen aan te schaffen.

*Voorgelegde lijst met producten

- Hypothecaire lening voor aanschaf van een woning
- Extra hypotheek op bestaande woning
- Aanvullend pensioenproduct
- Lijfrentepolis
- Consumptief krediet
- Aandelen
- Obligaties
- Luxe goederen

Achtergrond

Resultaten

Gedrag

Oorzaken gedrag

Vertrouwen

Behoeft

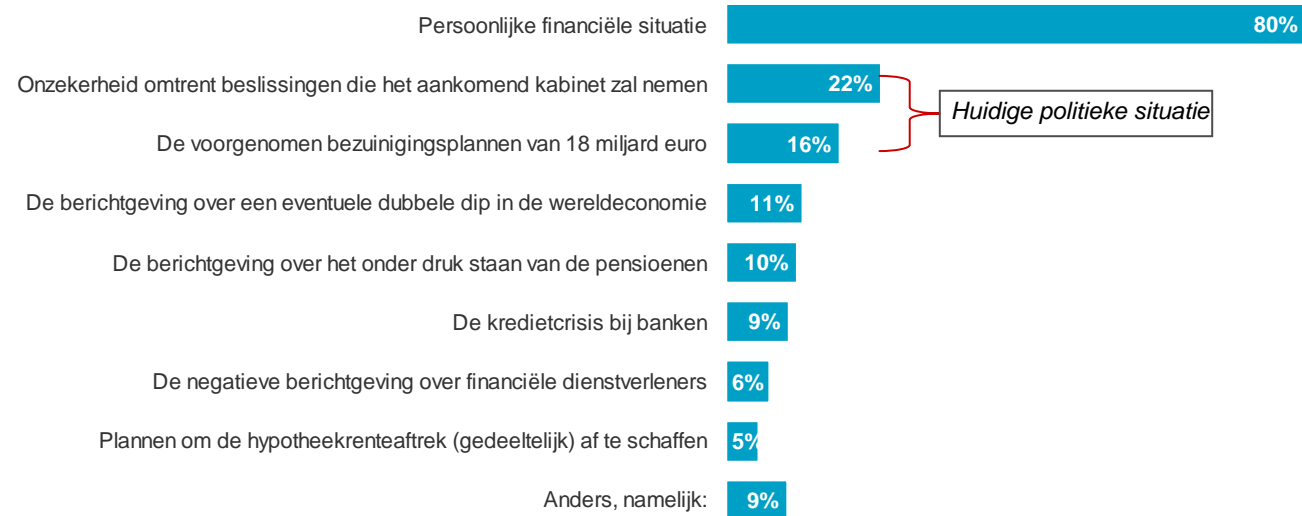
Bijlage

Persoonlijke financiële situatie belangrijkste reden uitstel aankoop

- Viervijfde van de Nederlanders die de aankoop van luxe goederen hebben uitgesteld geven hiervoor als reden de persoonlijke financiële situatie.
- Op de tweede plaats wordt als reden aangegeven de algemene onzekerheid omtrent maatregelen die het nieuwe kabinet zullen gaan nemen (22%). In het bijzonder worden in dit kader de bezuinigingsplannen van 18 miljard genoemd (16%).
- De ontwikkeling van de wereldeconomie en de kredietcrisis bij banken wordt door één op de tien Nederlanders genoemd als argument om de aankoop van bepaalde goederen uit te stellen.

Wat waren de redenen om de aankoop van onderstaande product(en) uit te stellen?
(Basis - Aankoop van luxe goederen uitgesteld, n=104)

Significante verschillen tussen leeftijd en geslacht zijn te vinden in de bijlage op pagina 24.

Achtergrond

Resultaten

Gedrag

Oorzaken gedrag

Vertrouwen

Behoefte

Bijlage

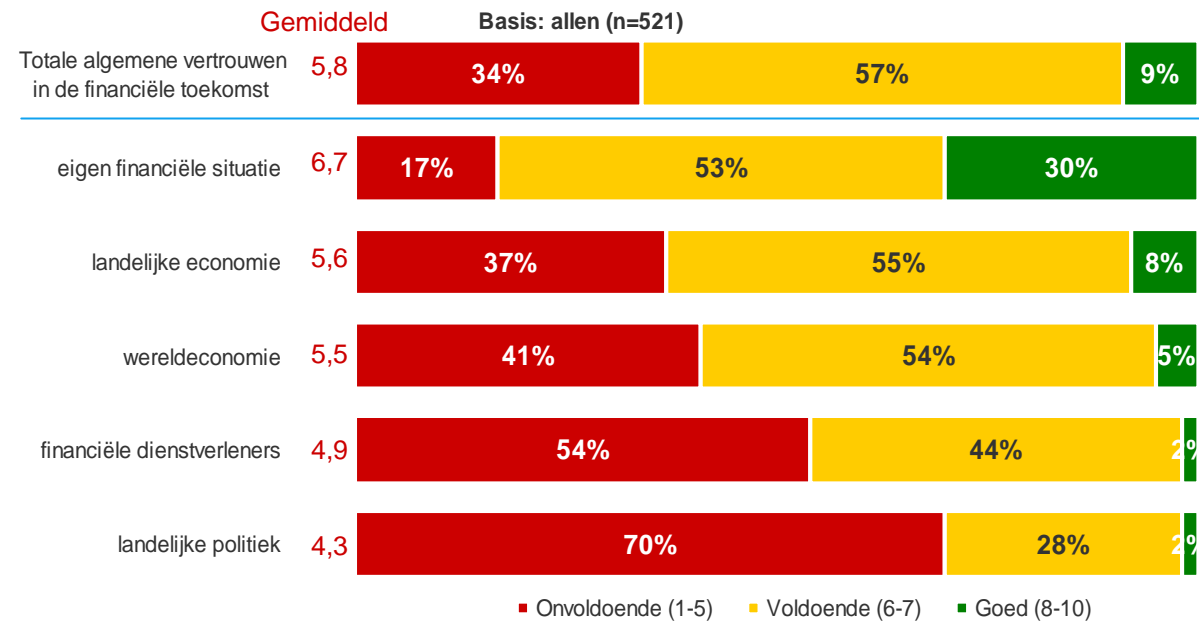

Helpt heeft onvoldoende vertrouwen in financiële dienstverleners

- Het vertrouwen in de financiële dienstverleners en de landelijke politiek scoren het laagst. De helft van de Nederlanders heeft onvoldoende vertrouwen in de financiële dienstverleners en bijna driekwart heeft onvoldoende vertrouwen in de landelijke politiek.
- Ondanks dat een overgrote meerderheid van de Nederlanders voldoende of goede vertrouwen heeft in de eigen toekomstige financiële situatie, geeft eenvijfde van de Nederlanders aan hier onvoldoende vertrouwen in te hebben.

Kunt u door middel van een cijfer aangeven hoeveel vertrouwen u in de financiële toekomst heeft? Vertrouwen in de:

Basis: allen (n=521)

Significante verschillen tussen leeftijd en geslacht zijn te vinden in de bijlage op pagina 25.

Achtergrond

Resultaten

Gedrag

Oorzaken gedrag

Vertrouwen

Behoefte

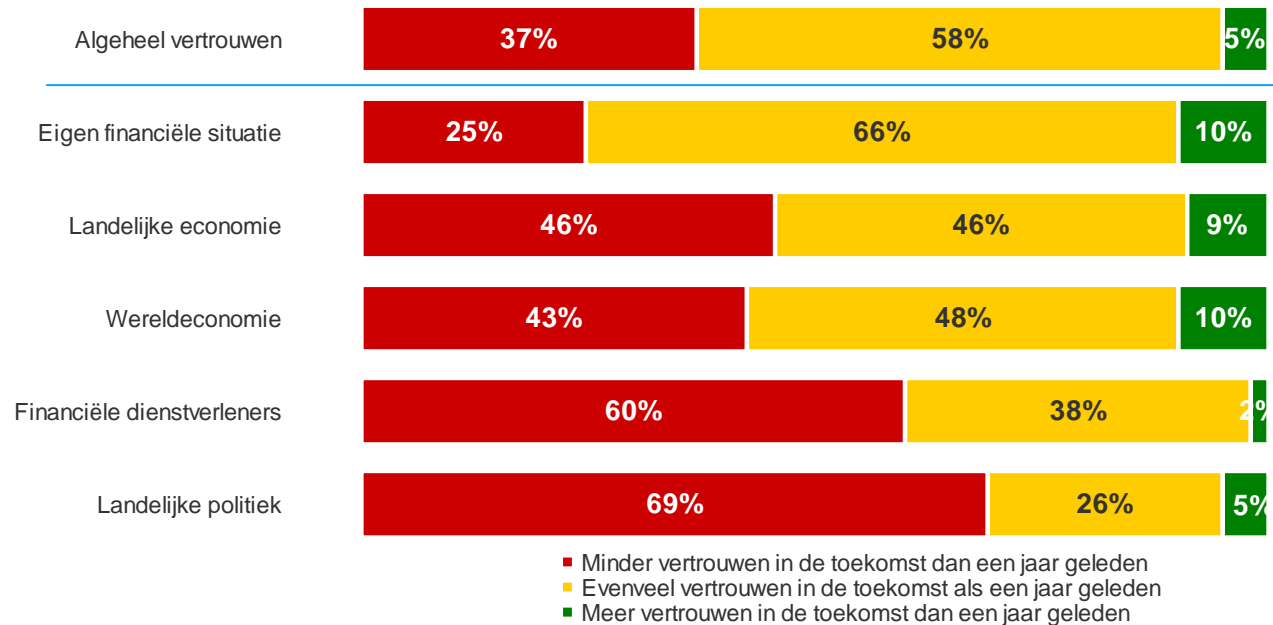
Bijlage

Minder vertrouwen in de toekomst dan jaar geleden

- Eenderde van de Nederlanders heeft minder vertrouwen in de toekomst dan een jaar geleden.
- Met name is het vertrouwen in de landelijke politiek en in de financiële dienstverleners het afgelopen jaar afgenomen.

Is uw vertrouwen in de toekomst op dit moment minder, evenveel of meer dan een jaar geleden, als het gaat om de volgende gebieden? Basis: allen (n=521)

Significante verschillen tussen leeftijd en geslacht zijn te vinden in de bijlage op pagina 26 en 27.

Achtergrond

Resultaten

Gedrag

Oorzaken gedrag

Vertrouwen

Behoefte

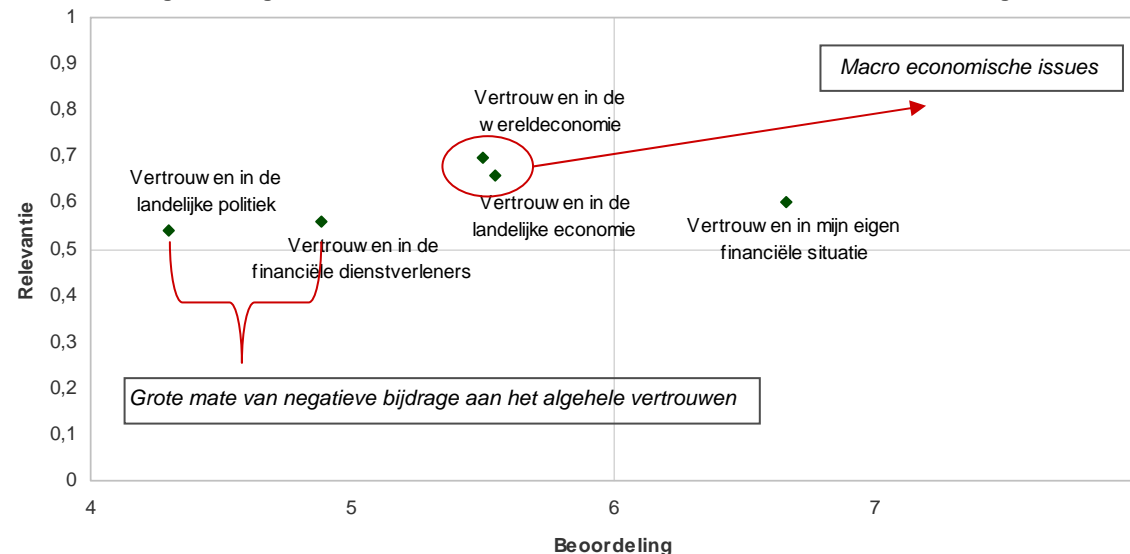
Bijlage

Vertrouwen in economische situatie meest van invloed op algemene vertrouwen in financiële toekomst

- Als er gekeken wordt naar de samenhang tussen het totale algemene vertrouwen in de financiële toekomst en het vertrouwen in de afzonderlijke economische 'gebieden', dan blijkt dat macro economische aspecten (zoals wereldeconomie en landelijke economie) meer samenhangen met het totale algemene vertrouwen dan aspecten op meso-niveau (zoals vertrouwen in de financiële dienstverlening en de landelijke politiek).
- Ondanks dat de mate van vertrouwen in de landelijke politiek en de financiële dienstverleners iets minder samenhangen met het algehele vertrouwen, dragen deze twee aspecten aanzienlijk bij aan het ontstaan van het lage algehele vertrouwen.

Samenhang totale algemene vertrouwen in de financiële toekomst en het vertrouwen in overige financiële aspecten

Achtergrond

Resultaten

Gedrag

Oorzaken gedrag

Vertrouwen

Behoefte

Bijlage

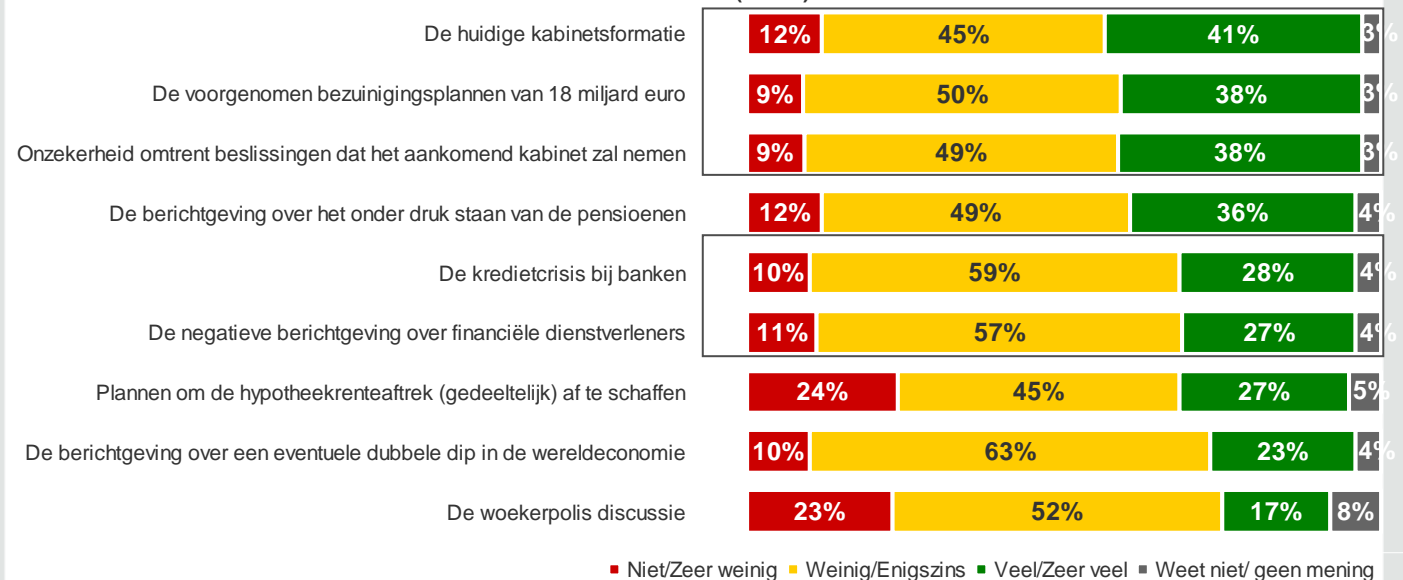

Politiek momenteel meest van invloed op vertrouwen

- De onzekerheid omtrent het nieuw te vormen kabinet en de onzekerheid over de maatregelen die zij van plan is te nemen, zijn voor iets minder dan de helft van de Nederlanders van invloed op het vertrouwen in de financiële toekomst.
- Volgens een kwart van de Nederlanders is de kredietcrisis bij banken, de negatieve berichtgeving over financiële dienstverleners en de berichtgeving over de dubbele dip, in (zeer) grote mate van invloed op het vertrouwen.

In hoeverre zijn de volgende factoren van invloed op uw vertrouwen in uw financiële toekomst?

Basis: allen (n=521)

Significante verschillen tussen leeftijd en geslacht zijn te vinden in de bijlage op pagina 28.

Achtergrond

Resultaten

Gedrag

Oorzaken gedrag

Vertrouwen

Behoefte

Bijlage

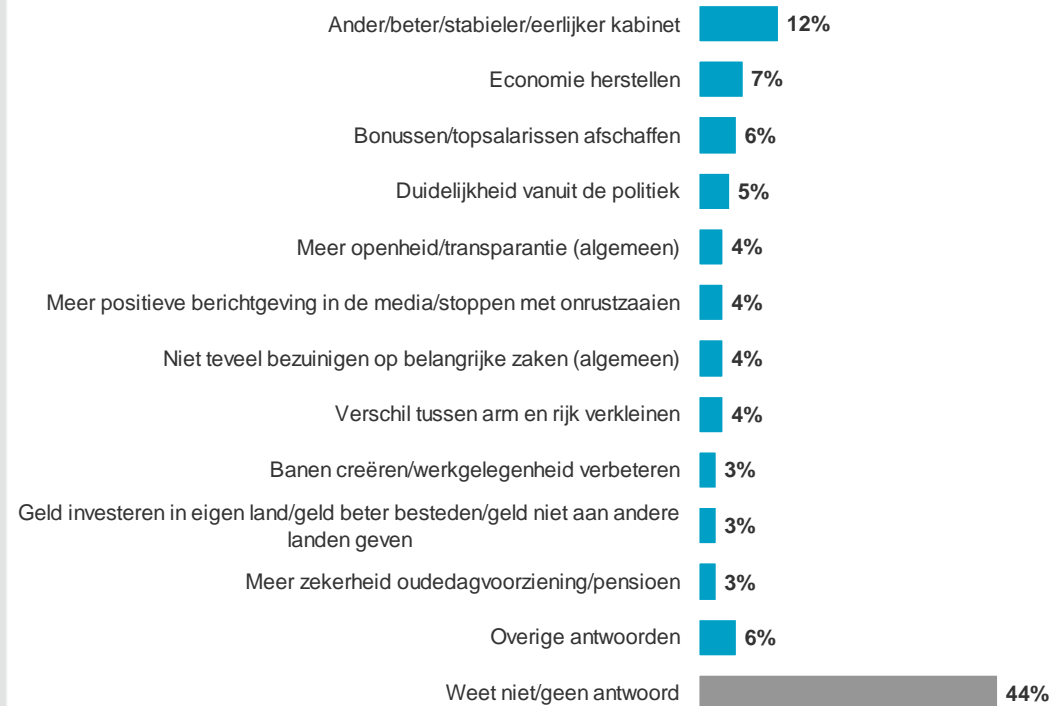

Oorzaak meer helder dan oplossing

- 44% van de Nederlanders kan spontaan niet aangeven wat er moet gebeuren om het vertrouwen in de toekomst te verbeteren.
- Een op de tien Nederlanders noemt spontaan het kabinet als partij die het vertrouwen kan verbeteren.

Wat moet er volgens u gebeuren om uw financiële vertrouwen in de toekomst te verbeteren?

Basis: allen (n=521)

Achtergrond

Resultaten

Gedrag

Oorzaken gedrag

Vertrouwen

Behoefte

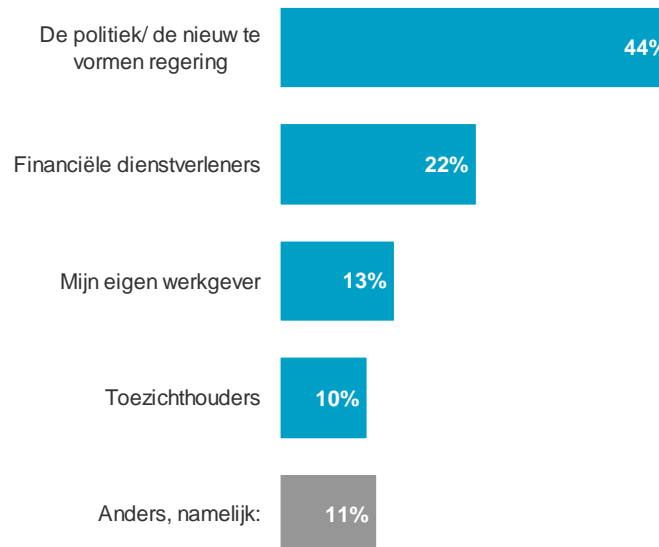
Bijlage

Politiek grootste invloed op herwinnen van vertrouwen

- De politiek is voor iets minder dan de helft van de Nederlanders de belangrijkste partij om het vertrouwen in de financiële toekomst te herstellen.
- Volgens een vijfde van de Nederlanders hebben de financiële dienstverleners de belangrijkste functie in het herwinnen van het vertrouwen.

Welke partij is voor u het meest van belang bij het herwinnen van uw vertrouwen in de financiële toekomst? Basis: allen (n=521)

Bijlage

Uitsplitsingen leeftijd en geslacht

In deze bijlage zijn de groepsspecifieke bevindingen weergegeven met betrekking tot de leeftijdscategorieën en geslacht.

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

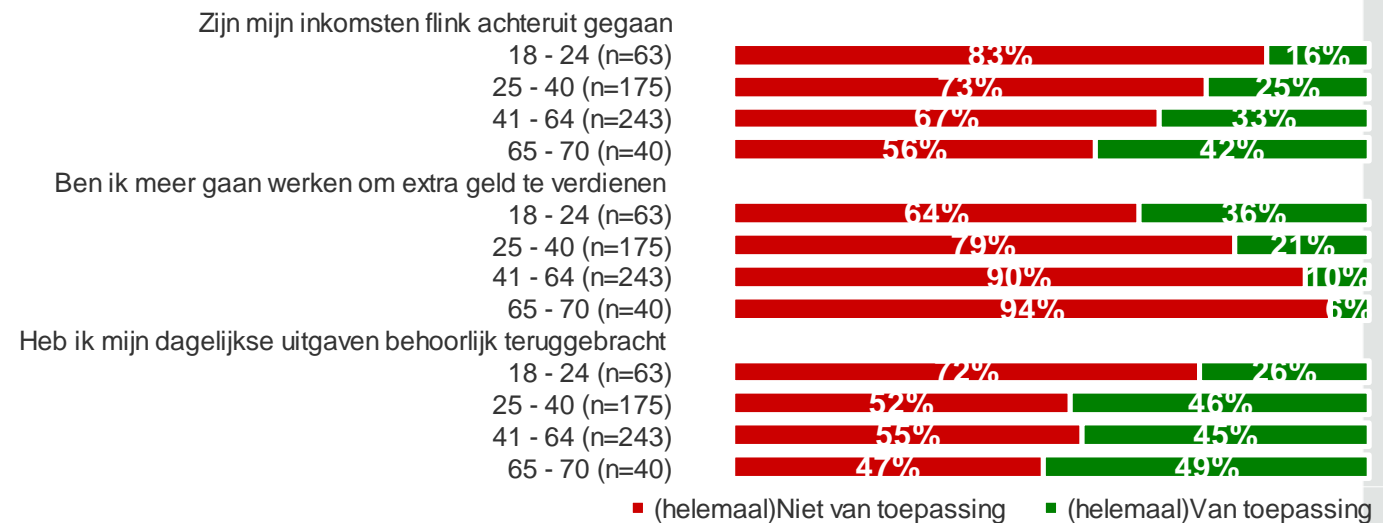
Bijlage

Jongeren hebben uitgaven minst teruggebracht

- Een kwart van de jongeren geeft aan de uitgaven te hebben teruggebracht tegenover de helft van de oudere leeftijdscategorieën.
- Naarmate de leeftijd toeneemt zijn bij meer Nederlanders de inkomsten teruggelopen.
- Met name jongeren zijn meer gaan werken om extra geld te verdienen.

Kunt u voor de onderstaande uitspraken aangeven in hoeverre deze op u van toepassing zijn? Als gevolg van de financiële crisis:

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

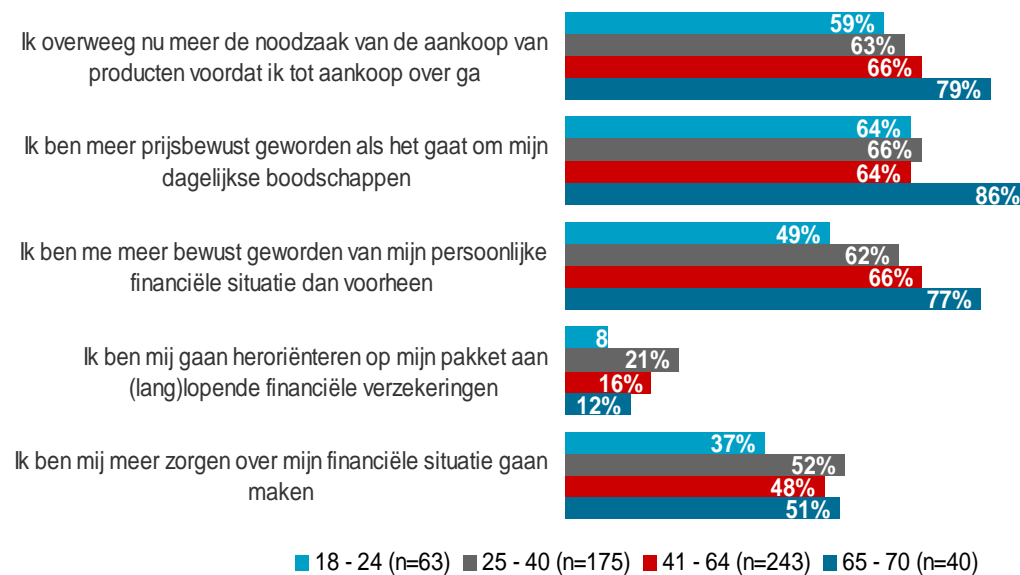
Meer financiële bewustwording bij vrouwen en ouderen

Leeftijd

In hoeverre zijn onderstaande uitspraken op u van toepassing?

Basis: allen (n=521)

(*antwoorden van toepassing en helemaal van toepassing opgeteld)

Geslacht

- *Ik overweeg nu meer de noodzaak van de aankoop van producten voordat ik tot aankoop over ga.* Dit is op 71% van de vrouwen van toepassing en op 59% van de mannen.
- *Ik ben meer prijsbewust geworden als het gaat om mijn dagelijkse boodschappen.* mannen 61% en vrouwen 71%.
- *Ik ben mij meer in mijn huidige financiële situatie gaan verdiepen is van toepassing op 49% van de mannen en 58% van de vrouwen.*

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

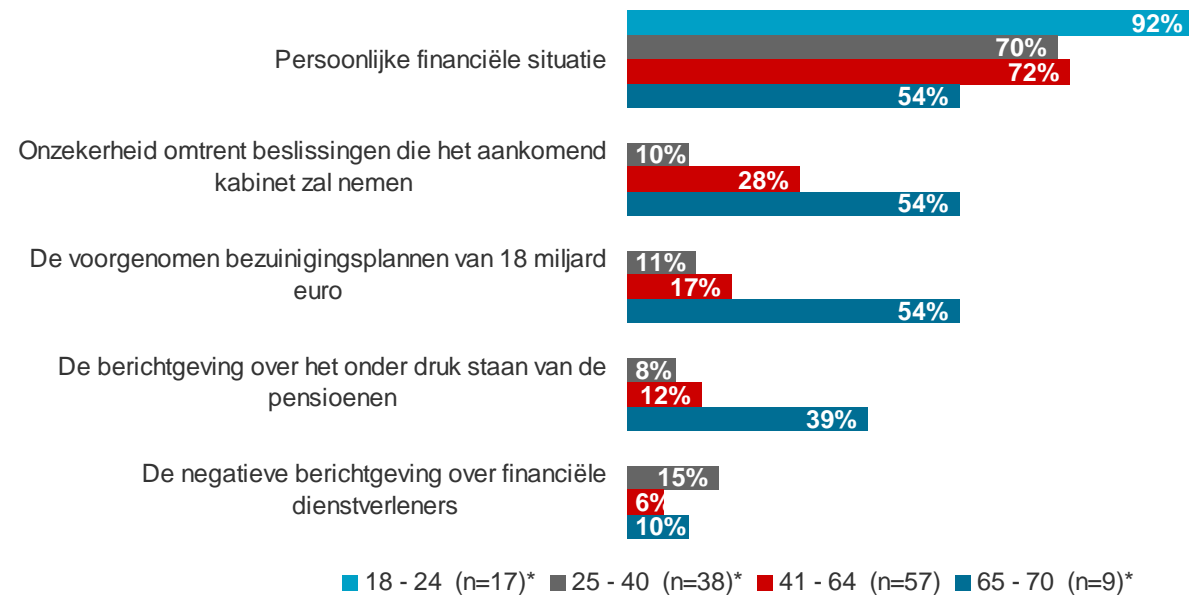
Bijlage

Persoonlijke financiële situatie bij mannen meer van invloed op uitstellen aankoop dan bij vrouwen

Leeftijd

Wat waren de redenen om de aankoop van onderstaande product(en) uit te stellen?

* Het aantal respondenten per leeftijdscategorie is erg laag. De resultaten dienen dan ook met grote voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

Geslacht

- Mannen (53%) noemen de 'Persoonlijke financiële situatie' vaker als reden om de aankoop van producten uit te stellen, dan vrouwen (31%).

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

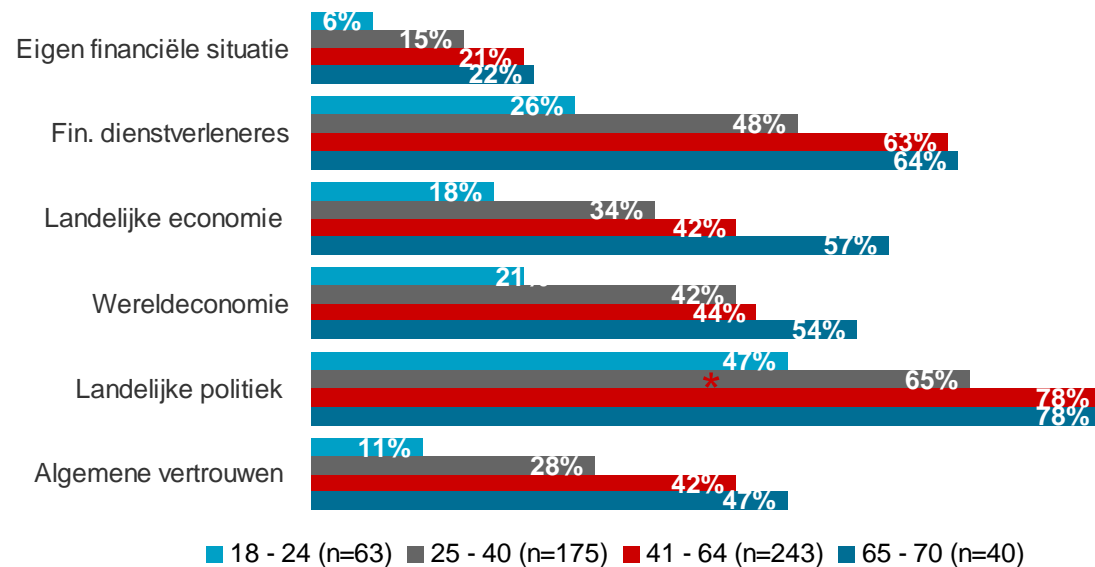
Bijlage

Vrouwen en ouderen hebben minder vertrouwen

Leeftijd

Kunt u door middel van een cijfer aangeven hoeveel vertrouwen u in de financiële toekomst heeft? Basis: allen (n=521)
(*antwoorden *onvoldoende* vertrouwen cijfer 1-5)

Geslacht

- Het vertrouwen in de *eigen financiële* situatie is lager onder vrouwen dan onder mannen. 20% van de vrouwen geeft hiervoor een onvoldoende tegenover 14% van de mannen.
- Het vertrouwen in de *landelijke economie* is onder vrouwen lager dan onder mannen. 42% van de vrouwen geeft hiervoor een onvoldoende tegenover 33% van de mannen.

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

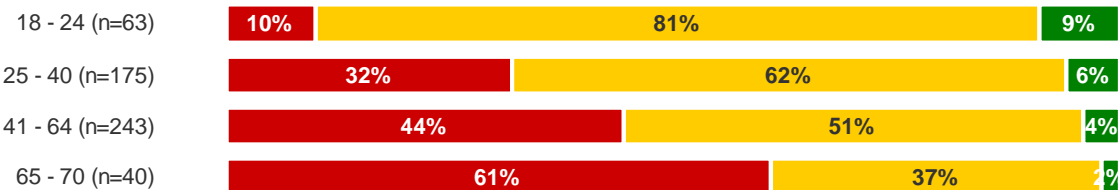

Vertrouwen jongeren minste afgenomen het afgelopen jaar (1/2)

Leeftijd

Is uw vertrouwen in de toekomst op dit moment minder, evenveel of meer dan een jaar geleden, als het gaat om de volgende gebieden? (1/2)

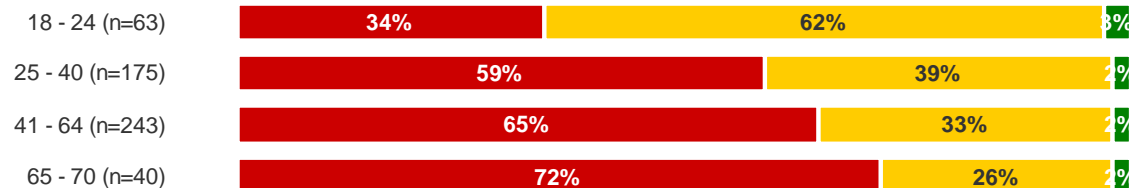
Algemene vertrouwen

Eigen financiële situatie

Fin. dienstverleners

- Minder vertrouwen in de toekomst dan een jaar geleden
- Evenveel vertrouwen in de toekomst als een jaar geleden
- Meer vertrouwen in de toekomst dan een jaar geleden

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

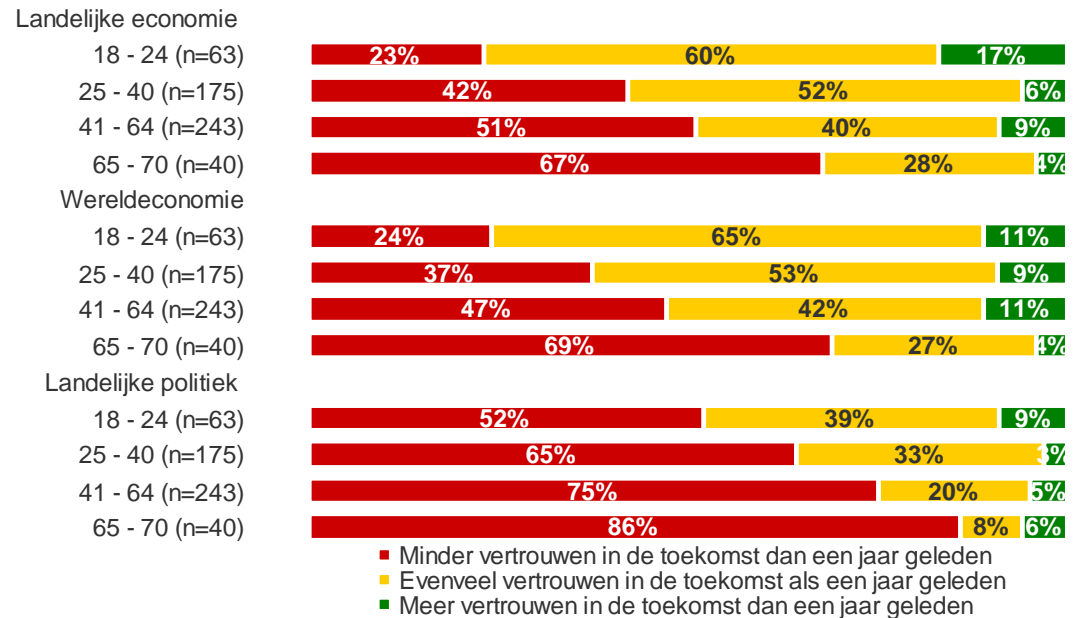
Bijlage

Vertrouwen van vrouwen meer afgenomen dan van mannen (2/2)

Leeftijd

Is uw vertrouwen in de toekomst op dit moment minder, evenveel of meer dan een jaar geleden, als het gaat om de volgende gebieden? (2/2)

Geslacht

- Over het geheel genomen geven meer vrouwen (42%) dan mannen (33%) aan nu minder vertrouwen te hebben dan een jaar geleden.
- 31% van de vrouwen tegenover 19% van de mannen geeft aan nu minder vertrouwen te hebben in de *eigen financiële situatie* dan een jaar geleden.
- 51% van de vrouwen tegenover 40% van de mannen geeft aan nu minder vertrouwen te hebben in de *landelijke economie*.
- 50% van de vrouwen tegenover 35% van de mannen geeft aan nu minder vertrouwen te hebben in *wereldeconomie*.

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

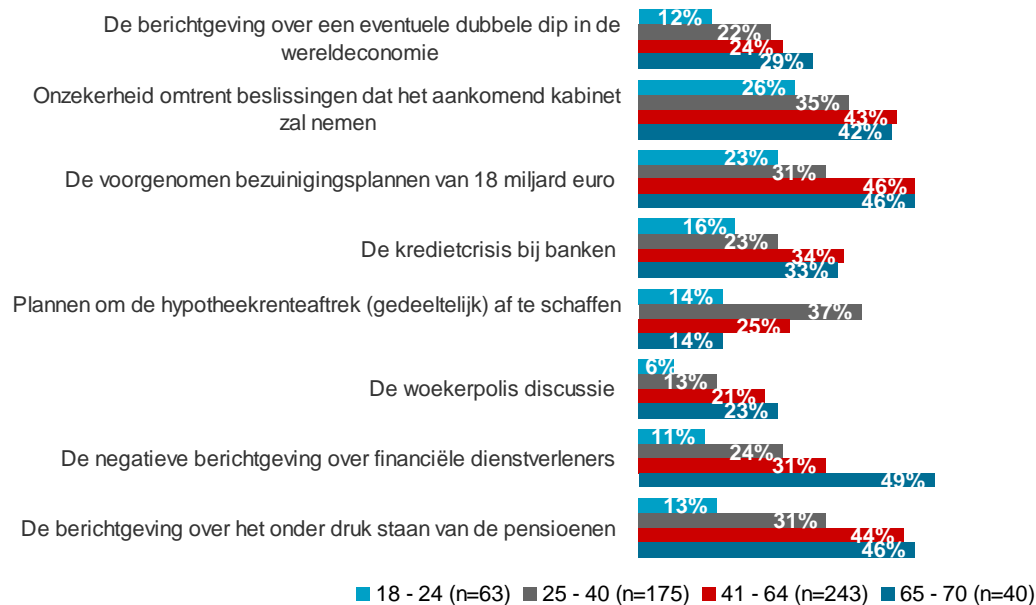
Bijlage

Vrouwen en ouderen meer beïnvloed door externe factoren

Leeftijd

In hoeverre zijn de volgende factoren van invloed op uw vertrouwen in uw financiële toekomst? Basis: allen (n=521)
(*antwoorden veel en zeer veel opgeteld)

Geslacht

- Vrouwen geven vaker aan dat het vertrouwen in de financiële toekomst (zeer)sterk beïnvloed wordt door externe factoren dan mannen.
- De huidige kabinetsformatie is voor 45% van de vrouwen en 36% van de mannen van (zeer)veel van invloed op het vertrouwen in de financiële toekomst.
- De negatieve berichtgeving over financiële dienstverleners is voor 32% van de vrouwen en 23% van de mannen (zeer)sterk van invloed.
- De berichtgeving over een eventuele dubbele dip in de wereldeconomie is voor 27% van de vrouwen en 18% van de mannen van invloed op het vertrouwen in de financiële toekomst.

Bijlage Steekproef

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

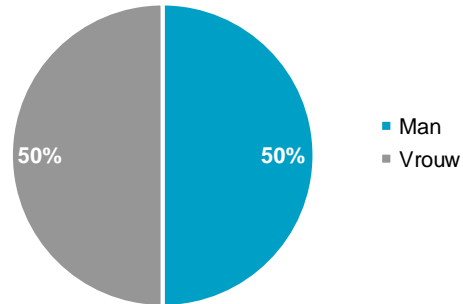
Resultaten

Bijlage

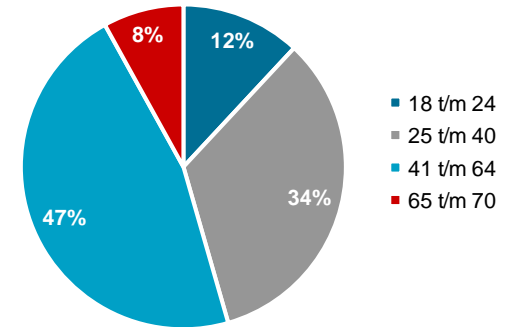

Steekproef

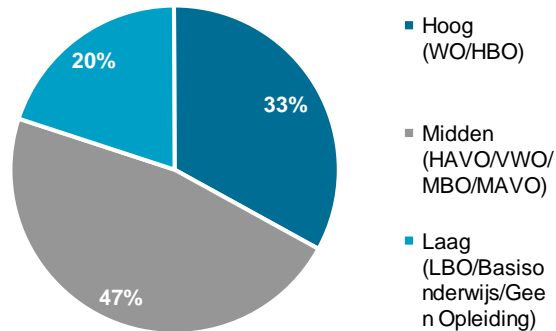
Wat is uw geslacht? (n=521)

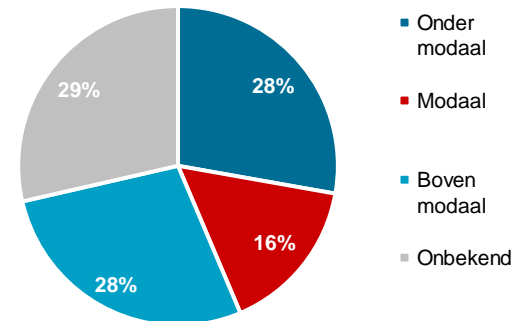
Leeftijd gecategoriseerd (n=521)

Opleiding gecategoriseerd (n=521)

Inkomen gecategoriseerd (n=521)

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

Onderzoekstechnische informatie

- Veldwerkperiode
 - Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 20 augustus 2010 tot 23 augustus 2010.
- Methode respondentenselectie
 - Uit het StemPunt-panel van Motivaction.
- Weging
 - De onderzoeksdata zijn gewogen (zie ook de bijlage gewogen en ongewogen data), daarbij fungeerde het Mentality-ijkbestand als herwegingskader. Dit ijkbestand is wat betreft de sociodemografische gegevens gewogen naar de Gouden Standaard van het CBS.
- Responsverantwoording online onderzoek
 - In de veldwerkperiode is aan 1480 personen een uitnodigingsmail verstuurd. Op de slotdatum van het veldwerk (zie bij Veldwerkperiode) was het gewenste aantal vragenlijsten (n=500) ingevuld en is de toegang tot de vragenlijst op internet afgesloten.

Achtergrond

Doel- en
probleemstelling

Methode en opzet

Samenvatting

Conclusies

Leeswijzer

Resultaten

Bijlage

Ongewogen en gewogen data

Kenmerken	Ongewogen		Gewogen	
	n	%	n	%
Leeftijd				
18 t/m 24 jaar	53	10,2	63	12,1
25 t/m 34 jaar	90	17,3	99	19,0
35 t/m 44 jaar	124	23,8	119	22,8
45 t/m 54 jaar	93	17,9	105	20,2
55 t/m 70 jaar	161	30,9	135	25,9
Opleidingsniveau				
Hoog (wo/hbo)	127	24,4	131	25,2
Middel (havo/vwo/mbo/mavo)	263	50,5	264	50,6
Laag (lbo/basisschool/geen opleiding)	131	25,1	126	24,1
Geslacht				
Mannen	274	52,6	259	49,6
Vrouwen	247	47,4	262	50,4

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage, is echter schriftelijke toestemming van Motivaction nodig.

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109

1015 ZL Amsterdam

Postadres:

Postbus 15262

1001 MG Amsterdam

T +31 (0)20 589 83 83

F +31 (0)20 589 83 00

www.motivaction.nl

